

Preis György A Saját Szekerén

Ez én vagyok az anyai nagyszüleim tanyáján, Gyomán. A kocsin elől ülök. A kép 1935-ben készült. Én nagyon sokat voltam Gyomán, mert a mama egyetlen lány volt, én egyetlen unoka. Nem tudtam olyat kiejteni a számon ami ne lett volna teljesítve -- marha jó dolgom volt. A gyomai ház szép, nagy sarokház volt, ahol középén, a sarokról volt a bejárat az üzletbe. Nagy üzlet volt, és volt egy kétszobás lakás. Volt egy fedett kocsibejáró, és tovább még volt egy lakás meg egy üzlet, ami ki volt adva. A kiadott üzlet egy kézimunka-előnyomó üzlet volt. Zsidó volt az is, aki bérelte. A nagyszüleimé volt az első üzlet, fűszer, rövidáru, divatáru. Elég nagy volt, de alkalmazott nem volt, ők ketten voltak benne. 7-kor nyitottak, és este 6-ig nyitva volt, szombaton is délig, vasárnap zárva volt. Az üzletben volt a fűszerrész, ahol volt egy nagy állvány, amin legalább 20 cukorkás- és csokoládésüveg volt, és soha eszembe nem jutott, hogy vegyek egyet. Ilyen gyereket még nem láttak, úgy tukmálták belém a csokoládét meg a cukorkát. Mindig a szomszédoknál voltam, ahol én korombeli fiúk voltak. Ők is zsidók voltak. Mivel fiúk voltunk, imádtunk focizni. Tízéves koromban kaptam a nagyszüleimtől egy biciklit -- a posta az körülbelül 200 méterre volt, de oda is biciklivel mentem --, imádtam a biciklit. Később vettek a nagyszüleim Gyomán egy birtokot, egy 30 holdas nagyon szép, komplett birtokot, tanyával, melléképületekkel, mindennel. Ez ki volt adva feles bérletbe, ez azt jelenti, hogy ott lakott a családjával az illető parasztember a tanyán, ő használta a tanyát, ő vett magának állatokat, mindent, ő vetett, de a föld a mienk volt, és ennek fejében mindennek a fele a mienk volt. Kitaláltam, hogy szeretnék egy lovat, mert imádtam lovat hajtani, én hajtottam ki a tanyára a lovakat. A nagyapám vett nekem egy kocsit meg egy kis lovat, a nagymamával azzal jártunk le a strandra. Gyomán ott van a Körös, nagyon szép strand volt, lehetett venni egy kabint, és a nagymamával mindennap kimentünk a strandra. Meg mentünk ki a tanyára. Imádtam -- volt a betakarítás, a cséplés, azt nagyon szerettem, akkor kint is aludtam. 10 éves koromtól teniszeztem. Gyomán volt egy pálya, nagy teniszélet volt -- ez már 1937 körül volt, akkor a zsidók már csak az egyik pályára mehettek, a többire nem mehettünk. A klubban sok jobboldali volt, így akarták [a klub vezetősége] az incidenseket elkerülni. Minden nyáron kétszer volt nagy teniszverseny, az egész megyéből, de még a környező megyékből is jöttek hozzánk teniszezők. És akkor már voltak ilyen megjegyzések meg minden: volt egy nagyon jó szegedi

teniszező, aki bajnok volt, de zsidó volt; mindig morogtak a jobboldali gyomaiak, hogy miért mindig a Singer nyeri.